

ערכים ומדות בנביאים ראשונים – ספר מלכים א'

בחסדי הי"ת – יצחק עמראני

המידה/הערך	המקור פרק ופסוק	הרחבה/הערות
חובת התוכחה	א:ה-ו "וַיֹּאדָנְיָה בֶן-חַגִּית מִתְנַשֵּׂא לֵאמֹר, אֲנִי אֶמְלֹךְ; וַיַּעַשׂ לוֹ, רֶכֶב וּפָרָשִׁים, וַחֲמֹשִׁים אִישׁ, רָצִים לִפְנָיו. וְלֹא עָצְבוּ אָבִיו מִיָּמָיו לֵאמֹר, מִדּוּעַ כָּכָה עָשִׂיתָ; וְגַם הוּא טוֹב-תְּאֵר מֵאֲדָ, וְאֹתוֹ יִלְדָה אַחֲרַי אֲבִשְׁלוֹם"	דוד המלך לא הוכיח את בנו אדוניה על התנשאותו בעוד מועד, לפני התארגנותו הסופית. הימנעותו הביאה למרידה פנימית של אנשים המקורבים לדוד ביותר ולמיתת אדוניה
צוואת דוד: נאמנות לקב"ה בקיום התורה	ב:א-ד "וַיִּקְרְבוּ יָמֵי-דָוִד, לָמוּת; וַיֵּצֵאוּ אֶת-שְׁלֹמֹה בְנוֹ, לֵאמֹר. אֲנֹכִי הֵלֵךְ, בְּדַרְכַּי כָּל-הָאָרֶץ; וַחֲזַקְתָּ, וְהִיִּיתָ לְאִישׁ. וְשִׁמְרַתְּ אֶת-מִשְׁמֶרֶת הַיְיָ אֱלֹהֶיךָ, לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי לְשֹׁמֵר חֻקֹּתָיו מִצֻּוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְעֲדוֹתָיו, כַּכְתוּב, בְּתוֹרַת מֹשֶׁה וְכוּ"	הקב"ה התנה את המשך מלכות בית דוד בנאמנות לה', המתבטאת בקיום מצוותיו. דוד מעביר תנאי זה בצוואה לבנו שלמה
צוואת דוד: "ועשית כחכמתך"- מציאת העיתוי הנכון להפרע מן החוטאים	ב:ה-ו "וְגַם אֶתְּהָ יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לִי יוֹאָב בֶּן-צְרוּיָה, אֲשֶׁר עָשָׂה לְשָׁנֵי-שָׂרֵי צְבָאוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְנֵר בֶּן-נֵר וְלַעֲמֶשָׂא בֶן-יֵתֵר וַיְהִרְגֵם, וַיִּשְׂם דָּמִי-מִלְחָמָה, בְּשָׁלֹם; וַיִּתֵּן דָּמִי מִלְחָמָה, בְּחַגְרָתוֹ אֲשֶׁר בְּמַתְנֵיוֹ, וּבְנִעְלוֹ, אֲשֶׁר בְּרַגְלָיו. וְעָשִׂיתָ, כַּחֲכַמְתְּךָ; וְלֹא-תוֹרַד שִׁיבְתוֹ בְּשָׁלֹם, שְׂאֵל."	דוד מוצא עתה את הזמן הראוי להעניש את יואב על הריגת שני שרי ישראל. על שלמה להענישו, אך בחכמה, כדי לשמור על יציבות המלוכה (בגלל מעמדו המיוחד של יואב בקרב העם)
צוואת דוד: הכרת הטוב (למי שהיטיב עם המלך)	ב:ז "וְלִבְנֵי בְרָזַלִי הַגִּלְעָדִי תַעֲשֶׂה חֶסֶד, וְהָיוּ בְּאֶזְלֵי שְׁלֹחַנְךָ: כִּי-כֹן, קָרְבוּ אֵלַי, בְּבִרְחִי, מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם אַחִיךָ"	ברזילי הגלעדי עשה חסד עם דוד בברחו מאבשלום בנו ככתוב בספר שמואל (שמו"ב, יט:לג): " וּבְרָזַלִי זָקֵן מֵאֲדָ, בֶּן-שְׁמֹנִים שָׁנָה; וְהוּא-כֹלְפֵל אֶת-הַמֶּלֶךְ בְּשִׁיבְתוֹ בְּמַחְנֵים, כִּי-אִישׁ גָּדוֹל הוּא מֵאֲדָ"

המידה/הערך	המקור פרק ופסוק	הרחבה/הערות
צוואת דוד: החובה להעניש את המורד במלך (שמירה על כבוד המלכות)	ב:ח "וְהָיָה עִמָּךְ שְׁמֵעֵי בֶן-גֵּרָא בֶן-הַיְמִינִי, מִבְּחָרִים, וְהוּא קָלְלֵנִי קָלְלָה נְמַרְצָת, בַּיּוֹם לְקַתִּי מִחַיִּים; וְהוּא-גֵרָד לְקַרְאֲתִי, הִירְדָן, וְאָשְׁבַע לוֹ בְּה' לֵאמֹר, אִם אֶמְיָתָךְ בְּחָרְבִי"	למרות שנשבע דוד לשמעי שלא ימיתו, ציווה את שלמה בנו לגרום לו מיתה, כדי להגן על כבוד המלך בישראל.
ביסוס המלוכה – עשיית דין במורדים	ב: כד-מו וְעַתָּה, חֵי ה' אֲשֶׁר הִכִּינֵנִי וְיוֹשִׁיבֵנִי (וַיּוֹשִׁיבֵנִי) עַל כִּסֵּא דָוִד אָבִי, וְאֲשֶׁר עָשָׂה לִי בַיּוֹם כִּפְּאֲשֶׁר דָּבַר: כִּי הַיּוֹם יוֹמַת אֲדֹנָיָהוּ. וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, בְּיַד בְּנֵיהוּ בֶן-יְהוֹיָדָע; וַיִּפְּגַע-בּוֹ וַיָּמָת... וַיִּגְרַשׁ שְׁלֹמֹה אֶת אֲבִיתָר, מִהָיֹת כֹּהֵן לַיהוָה... וְהִשְׁמַעְהָ, בָּאָה עַד יֹאבָב, כִּי יֹאבָב נָטָה אַחֲרַי אֲדֹנָיָה... וַיַּעַל, בְּנֵיהוּ בֶן יְהוֹיָדָע, וַיִּפְּגַע-בּוֹ, וַיָּמָתְהוּ... וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ, וַיִּקְרָא לְשֹׁמְעֵי... וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ, אֶת- בְּנֵיהוּ בֶן-יְהוֹיָדָע וַיֵּצֵא וַיִּפְּגַע בּוֹ וַיָּמָת; וְכוּ' "	שלמה נהג, אכן, בחכמה בקיום מצוות אביו מיד עם תחילת מלכותו והביא להמתת המורדים במלכות דוד וגם מי שלא נזכר בצוואה, אך היה לו חלק במעשה- נענש.
בקשת שלמה מה': הודאה על הטובה	ג:ו-ח "וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אֶתְּהָ עֲשִׂיתָ עִם עַבְדְּךָ דָוִד אָבִי חֶסֶד גָּדוֹל, כִּפְּאֲשֶׁר הָלַךְ לִפְנֵיךָ בְּאֵמֶת וּבְצַדִּיקָה וּבְיִשְׁרָת לֵבָב, עִמָּךְ; וַתִּשְׁמַר-לוֹ, אֶת- הַחֶסֶד הַגָּדוֹל הַזֶּה, וַתִּתֵּן לוֹ בֶן יֵשֵׁב עַל-כִּסְאוֹ, כַּיּוֹם הַזֶּה. וְכוּ' "	הדבר הראשון שאומר שלמה לה' הוא הבעת תודה על החסד הגדול שעושה ה' החל ממלכות אביו דוד. בכל למדנו גם אנו סדר הבקשה מה' – תחילה הכרת הטוב ורק אח"כ הבקשה עצמה
בקשת שלמה מה': טובת העם - לב שומע לשפוט	ג: טז-כז " וַתִּתֵּן לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ, לְשַׁפֵּט אֶת-עַמְּךָ, לְהַבִּין, בֵּין-טוֹב לְרָע: כִּי מִי יוֹכֵל לְשַׁפֵּט, אֶת-עַמְּךָ הַכָּבֵד הַזֶּה "	המלך שלמה חש את מה שהוא צריך באמת כמלך: עיקר תפקידו הוא בהנהגה נכונה של העם, ולכן צריך הוא "לב שומע" - שילוב של רגש ושכל. כלומר כשיבואו למשפט, לא יגבר השכל על הרגש, כך שלא יחוש כלל את סבל העשוק, אך גם לא להיפך, שלא ישפיע עליו מידי סבלו של העשוק עד לכדי הטיית הדין לטובתו

הרחבה/הערות	המקור פרק ופסוק	המידה/הערך
<p>שלמה המלך זכה למילוי משאלותיו ואף מעבר לכך, בזכות העדפתו את טובת העם על פני צרכיו האישיים – כבוד ועושר. הקב"ה העריך זאת מאד וגמל לו הרבה על כך: "גם-עֹשֶׂר גם-כְּבוֹד: אֲשֶׁר לֹא-הָיָה כְמוֹן אִישׁ בְּמַלְכִים... וְהֶאֱרַכְתִּי, אֶת-יְמֵיךָ"</p>	<p>"וַיֵּיטֹב הַדָּבָר, בְּעֵינֵי ה' כִּי שָׁאַל שְׁלֹמֹה, אֶת הַדָּבָר הַזֶּה. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֵלָיו, יַעַן אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא שָׁאַלְתָּ לְךָ יָמִים רַבִּים וְלֹא שָׁאַלְתָּ לְךָ עֹשֶׂר, וְלֹא שָׁאַלְתָּ, נֶפֶשׁ אִיבִיךָ; וְשָׁאַלְתָּ לְךָ הַבִּינָה, לְשִׁמְעַ מִשָּׁפֵט. הִנֵּה עֲשִׂיתִי, כְּדַבְּרֶיךָ; הִנֵּה נֹתַתִּי לְךָ, לֵב חָכָם וְנָבוֹן, אֲשֶׁר כְּמוֹן לֹא הָיָה לְפָנֶיךָ, וְאַחֲרֶיךָ לֹא יִקּוּם כְּמוֹךָ. וְגַם אֲשֶׁר לֹא שָׁאַלְתָּ נֹתַתִּי לְךָ, גַּם עֹשֶׂר גַּם כְּבוֹד: אֲשֶׁר לֹא הָיָה כְמוֹן אִישׁ בְּמַלְכִים כָּל יְמֵיךָ"</p>	<p>ג:י-יד בקשת שלמה מה': השכר בעקבותיה</p>
<p>שלמה גילה במשפט לא רק חכמה אלא רגישות גבוהה-"חכמת לב", "לב שומע" כפי שביקש מה'.</p>	<p>אז תבאנה שְׁתֵּי־נָשִׁים זֹנוֹת אֶל הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמִדְנָה לְפָנָיו. וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הָאֶחָת, בִּי אֲדֹנָי, אֲנִי וְהָאִשָּׁה הַזֹּאת יֹשְׁבֹת בְּבֵית אָחִד; וְאֵלֶּד עִמָּה, ...וַיָּמַת בֶּן-הָאִשָּׁה הַזֹּאת לְיִלְדָה אֲשֶׁר שָׁכְבָה עָלָיו. וַתִּקַּס בְּתוֹךְ הַלַּיְלָה וַתִּקַּח אֶת בְּנִי מֵאֲצִלִּי, וְאֶמְתֵּךְ יִשְׁנָה, וַתִּשְׁכַּיְבֵהוּ בְּחִיקָה; וְאֶת בְּנֵה הַמֵּת הַשְּׁכִיבָה בְּחִיקִי... וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הָאֶחָת לֹא כִי, בְּנֵי הַחַי וַיִּבְנֶךָ הַמֵּת, וְזֹאת אִמְרַת לֹא כִי, בְּנֶךָ הַמֵּת וַיִּבְנֵי הַחַי; וַתַּדְּבֶרנָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ... וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גָּזְרוּ אֶת הַיֶּלֶד הַחַי לְשָׁנָיִם; וַתֵּנוּ אֶת הַחֲצִי לְאֶחָת, וְאֶת הַחֲצִי לְאֶחָת... וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֲשֶׁר בְּנֵה הַחַי אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי נִכְמְרוּ רַחֲמֶיהָ עַל בְּנֵה, וַתֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי תֵּנוּ לָהּ אֶת הַיֶּלֶד הַחַי וְהַמֵּת אֶל תְּמִיתָהוּ; וְזֹאת אִמְרַת גַּם לִי גַם-לְךָ לֹא יִהְיֶה, גָּזְרוּ. וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר, תֵּנוּ-לָהּ אֶת הַיֶּלֶד הַחַי, וְהַמֵּת לֹא תְּמִיתָהוּ: הִיא אִמּוֹ."</p>	<p>ג: טז-כז משפט שלמה: רגישות וחכמה – לב שומע!</p>

הרחבה/הערות	המקור פרק ופסוק	המידה/הערך	
<p>העם הבחין שזוכה הוא במלך שהתברך ב"חכמת אלהים בקרבו לעשות משפט". כלומר, מי שיודע לשלב נכון את הרגש עם השכל. ההשפעה של המשפט היתה גדולה עד ליראה מהמלך.</p>	<p>"וַיִּשְׁמְעוּ כָל-יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר שָׁפַט הַמֶּלֶךְ, וַיֵּרְאוּ מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ: כִּי רָאוּ, כִּי חֲכַמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט"</p>	<p>ג:כח</p>	<p>משפט שלמה: קידוש ה' - השפעה גדולה בעם</p>
<p>תקופת המלוכה של שלמה מתאפיינת בעיקר בהצלחות בתחומי הבטחון, הרחבת הגבולות, כלכלה ושליטה מלאה בכל גבולות הארץ. הקב"ה נותן לנו שיעור הסתורי: לאיזו רמת הצלחה ניתן להגיע כששומעים בקולו.</p>	<p>וְשַׁלְמָה הָיָה מוֹשֵׁל בְּכָל הַמַּמְלָכוֹת מִן-הַנְּהָר אֲרָץ פְּלִשְׁתִּים וְעַד גְּבוּל מִצְרָיִם מִגִּשְׁיִם מִנְחָה וְעֹבְדִים אֶת שְׁלֹמֹה כָּל-יְמֵי חַיָּיו. וַיְהִי לְחָם שְׁלֹמֹה לְיוֹם אֶחָד: שְׁלֹשִׁים כָּר סֵלֶת, וְשִׁשִּׁים כָּר קֶמַח. עֲשָׂרָה בָקָר בָּרָאִים, וְעֶשְׂרִים בָּקָר רְעִי וּמֵאָה צֹאן; לְבַד מֵאֵיל וְצִבִי, וַיַּחְמֹר, וַיִּבְרָבְרִים, אֲבוּסִים. כִּי הוּא רָדָה בְּכָל עֵבֶר הַנְּהָר, מִתַּפְסָח וְעַד עֶזָה בְּכָל מַלְכֵי עֵבֶר הַנְּהָר; וְשָׁלוֹם הָיָה לוֹ מִכָּל עֵבְרָיו מִסְבִּיב. וַיָּשֶׁב יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לְבֶטַח, אִישׁ תַּחַת גִּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֲנָתוֹ, מִדָּן וְעַד בָּאָר שֶׁבַע כָּל יְמֵי שְׁלֹמֹה וְכו' "</p>	<p>פרק ה'</p>	<p>מנהיגות של הליכה בדרך ה' מביאה ל"איש תחת גפנו ותחת תאנתו" - שיא בהצלחת הממלכה - זה אפשרי!</p>
<p>שלמה זכה לקבלת חכמה רבה מה'. הוא ידע אף את שפת העצים וכו'. הסיפור מלמדנו שאין מעצור לה' להחכים את האדם בכל תחום.</p>	<p>וַיִּתֵּן אֱלֹהִים חֲכָמָה לְשַׁלְמֹה וַתְּבוֹנֶה הַרְבֵּה מְאֹד; וַרְחֹב לֵב כַּחֹל אֲשֶׁר עַל שֵׁפַת הַיָּם. וַתִּרְבַּב חֲכַמַת שְׁלֹמֹה מִחֲכַמַת כָּל-בְּנֵי-קֶדֶם וּמִכָּל חֲכַמַת מִצְרָיִם. וַיַּחֲכֶם מִכָּל-הָאָדָם, מֵאִיתָן הָאֲזָרְחִי וְהַיַּמִּן וְכַלְכַּל וְדַרְדַּע, בְּנֵי מַחֹל; וַיְהִי שָׁמוֹ בְּכָל הַגּוֹיִם סְבִיב. וַיִּדְבֹר שְׁלֹשֶׁת אֱלֹפִים מִשָּׁל; וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף. וַיִּדְבֹר עַל-הָעֲצִים מִן הָאֲרָץ אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן, וְעַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר; וַיִּדְבֹר עַל הַבְּהֵמָה וְעַל הָעוֹף, וְעַל הַרְמֵשׁ וְעַל הַדְּגָיִם"</p>	<p>ה: ט-יג</p>	<p>ברכת ה' - חכמת שלמה רבה מאד!</p>

הרחבה/הערות	המקור פרק ופסוק	המידה/הערך
<p>חכמת שלמה הקיפה תחומים לא בהישג אנושי: "וַיִּדְבֹר, עַל-הָעֵצִים, מִן-הָאֲרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן, וְעַד הָאֲזֹב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר; וַיִּדְבֹר עַל-הַבְּהֵמָה וְעַל-הָעוֹף, וְעַל-הַרְמֵשׁ וְעַל-הַדְּגִים." הדבר סיקרן עמים רבים, ובאו להיווכח ולהתרשם מחכמתו. זהו קידוש ה' גדול ביותר, כי את מקור חכמתו ייחסו לה' והודו לו: "וַיֹּאמֶר (חִירָם), בְּרוּךְ ה' הַיּוֹם, אֲשֶׁר נָתַן לְדָוִד בֶּן חָכֵם, עַל-הָעֵם הַרְבַּ הַזֶּה"</p>	<p>"וַיִּבְאוּ מִכָּל-הָעַמִּים לְשָׁמֹעַ, אֶת חֲכַמַת שְׁלֹמֹה מֵאֵת כָּל מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת-חֲכַמְתּוֹ."</p>	<p>ה:יד קידוש ה' עולמי!</p>
<p>אזכור מספר השנים שנמשכו בניית בית המקדש, ולהבדיל, בניית בית שלמה בא, אולי, להבליט את היחס המועדף שנתן שלמה לבניית בית המקדש, בהקדמתו וגם בזירוז עבודתו, שכן בנייתו יותר מורכבת, ובכל זאת הסתיימה בכמחצית ממספר שנות בניית בית המלוכה</p>	<p>"וַיִּבְשְׁנָה הָאֶחָת עֶשְׂרֵה בָּיָרַח בּוֹל, הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי, כָּלָה הַבַּיִת, לְכָל-דְּבָרָיו וּלְכָל-מִשְׁפָּטָיו; וַיִּבְנֶהוּ שִׁבְעַת שָׁנִים. וְאֵת בֵּיתוֹ בָּנָה שְׁלֹמֹה, שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה; וַיְכַל אֶת-כָּל-בֵּיתוֹ"</p>	<p>ו:לח- א:ז חשיבות בית ה' קודמת לבית המלך</p>
<p>שלמה המלך נושא תפלה ארוכה ובה בקשות רבות להטיב לעם ישראל ולענות להם בעת צרה. אך, ראשית, מזכיר הוא את שבחו של הקב"ה: "אִין-כְּמוֹן אֱיִלְהִים, בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל, וְעַל-הָאָרֶץ מִתַּחַת: שְׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֲסֵד לְעַבְדֶּיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל-לֵבָם. אֲשֶׁר שְׁמַרְתָּ לְעַבְדֶּיךָ דָּוִד אָבִי אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לוֹ; וַתְּדַבֵּר בְּפִיךָ וַיִּבְדְּךָ מִלֵּאֵת כַּיּוֹם הַזֶּה. וְעַתָּה ה' אֱיִלְהִי יִשְׂרָאֵל, שְׁמֵר לְעַבְדֶּיךָ דָּוִד אָבִי אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לוֹ וְכוּ"</p>	<p>"וַיֹּאמֶר, ה' אֱיִלְהִי יִשְׂרָאֵל אִין-כְּמוֹן אֱיִלְהִים, בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל, וְעַל-הָאָרֶץ מִתַּחַת: שְׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֲסֵד לְעַבְדֶּיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל-לֵבָם. אֲשֶׁר שְׁמַרְתָּ לְעַבְדֶּיךָ דָּוִד אָבִי אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לוֹ; וַתְּדַבֵּר בְּפִיךָ וַיִּבְדְּךָ מִלֵּאֵת כַּיּוֹם הַזֶּה. וְעַתָּה ה' אֱיִלְהִי יִשְׂרָאֵל, שְׁמֵר לְעַבְדֶּיךָ דָּוִד אָבִי אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לוֹ וְכוּ"</p>	<p>ח: כב-נג הסדר הנכון בתפלה: שבח לה' ואח"כ בקשה</p>

הרחבה/הערות	המקור פרק ופסוק		המידה/הערך
<p>שלמה המלך חגג את חנוכת המקדש במשך שבעה ימים, שבהם היה כלול יום כפור. חז"ל במסכת מועד קטן (ט:א) דנים בענין ומגיעים למסקנה שהוראת שלמה היתה נכונה ואף קבלה הסכמה משמים.</p> <p>סיפור הענין בא, אולי, ללמדנו מה כוחם של נביאי האמת העושים דבר ה', שאם יש "הוראת שעה" לאכול ביום כפור, שומעים להם! (דוגמת שחיתת חוץ של אליהו בהר הכרמל שגם היא היתה ב"הוראת שעה")</p>	<p>וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה בַעֲת הַהִיא אֶת הַחֹג וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מִלְּבֹאֵי חֲמַת עַד נָחַל מִצְרַיִם, לִפְנֵי ה' אֵילֹהֵינוּ, שִׁבַּעַת יָמִים, וְשִׁבַּעַת יָמִים, אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם. בַּיּוֹם הַשְּׂמִינִי שָׁלַח אֶת-הָעֵם, וַיִּבְרְכוּ אֶת-הַמֶּלֶךְ; וַיֵּלְכוּ לְאַהֲלֵיהֶם, שְׂמֹחִים וְטוֹבֵי לֵב, עַל כָּל-הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְדָוִד עַבְדּוֹ, וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃</p>		<p>ח: סה-סו</p> <p>כוחם של נביאים: היתר לחגוג חנוכת המקדש ביום כיפורים!</p>
<p>מלכת שבא מבקרת בירושלים, מתפעלת מחכמת שלמה ומעשייתו הרבה ומבטאת זאת בברכה לה' "אֲשֶׁר חָפַץ בְּךָ, לְתִתֶּנְךָ עַל-כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל". זהו קידוש ה' גדול!</p>	<p>וַתֵּאמֶר אֶל-הַמֶּלֶךְ... יְהִי ה' אֵילֹהֶיךָ בְּרוּךְ אֲשֶׁר חָפַץ בְּךָ לְתִתֶּנְךָ עַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל, בְּאַהֲבַת ה' אֶת-יִשְׂרָאֵל לְעַלְמָם, וַיִּשְׁמַעַן לְמֶלֶךְךָ, לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְצְדָקָה׃</p>		<p>י:ו-ט</p> <p>קידוש ה': חכמת המלך שהיא בברכת ה' מקרינה אף על אומות העולם</p>
<p>סיפור פרטי העושר בימי שלמה בא ללמדנו שאין מעצור לה' לרמת העושר אליה יכול להגיע האדם, אלא שזה יכול להיות "חרב פיפיות". אם לא ישמרו את מצוות ה' יהפך העושר לאבן נגף ולמכשול בעבודת ה'.</p>	<p>וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַם כְּאַבְנִים; וְאֶת הָאֲזָיִים, נָתַן כְּשִׁקְמִים אֲשֶׁר בְּשִׁפְלָה לְרֵב׃</p>		<p>י:כז</p> <p>כשעושים רצון ה'-אין מעצור לשפע!</p>
<p>שלמה נהג בסגנון מלכותי עשיר ביותר: הרבה כסף, סוסים ונשים, ואכן הכתוב מעיד על התוצאה מריבוי הנשים: נָשִׂיו הָטוּ אֶת-לִבָּבוֹ, עד כדי הרעה במצבו הרוחני של שלמה: "וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הָרַע, בְּעֵינֵי ה' " (יא:ו)</p>	<p>וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַם כְּאַבְנִים... וּמוֹצֵא הַסּוּסִים אֲשֶׁר לְשֹׁלְמֹה, מִמִּצְרַיִם; ... וַתַּעֲלֶה וַתֵּצֵא מִרְקָבָה מִמִּצְרַיִם, בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף, וְסוּסֵי בַחֲמָשִׁים וּמֵאָה... וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, אָהֵב נָשִׁים נְכַרְיֹת רַבּוֹת וְאֶת-בַּת-פְּרַעִי: מוֹאָבִיּוֹת עַמֻּנִיּוֹת אֲדַמִּית, צַדְנִית חַתִּית. מִן-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָמַר ה' אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תִבְאוּ בָהֶם וְהֵם וְהֵם לֹא יָבֹאוּ בָכֶם, אֲכַן יִטּוּ אֶת-לִבְבְּכֶם אַחֲרַי אֲלֹהֵיכֶם, בָּהֶם דָּבַק שְׁלֹמֹה, לְאַהֲבָה. וַיְהִי-לוֹ נָשִׁים, שָׂרוֹת שִׁבַּע מֵאוֹת, וּפְלִגְשִׁים, שְׁלֹשׁ מֵאוֹת; וַיִּטּוּ נָשָׁיו, אֶת-לִבּוֹ. וַיְהִי, לַעֲת זָקְנָת שְׁלֹמֹה, נָשִׂיו הָטוּ אֶת-לִבָּבוֹ, אַחֲרַי אֲלֹהֵים אַחֲרַי; וְלֹא הָיָה לִבָּבוֹ שְׁלֵם עִם ה' אֵילֹהָיו, כְּלָבֵב דָּוִד אָבִיו׃</p>		<p>י: כז-כט יא: א-ד</p> <p>אי עמידה בנסיון: שלמה המלך עובר על איסורי חוקת המלך בריבוי כסף, סוסים ונשים!</p>

המידה/הערך	המקור פרק ופסוק	הרחבה/הערות
"עברה גוררת עברה" (אבות ד:ב)	יא: זח "אִזּוּ יִבְנֶה שְׁלֹמֹה בְּמָה, לְכַמוֹשׁ שִׁקְץ מוֹאֵב, בְּהָר אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי יְרוּשָׁלַם; וּלְמַלְךְ, שִׁקְץ בְּנֵי עַמּוֹן. וְכֹן עָשָׂה, לְכָל-נָשָׂיו הַנְּכָרִיּוֹת, מִקְטִירוֹת וּמִזְבָּחוֹת, לְאֵלֵהֶיָּהוּ"	תחילה עבר על "לא ירבה לו נשים" ומתוך זה בא לבנות בנות לעבודה זרה של נשותיו, מתוך שייחס להן כבוד
עצת זקנים: בנין עצת ילדים: סתירה	יב: ויג "וַיִּנְעֹץ הַמֶּלֶךְ רַחֲבֵעַם, אֶת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר הָיוּ עֹמְדִים אֶת פְּנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו, בְּהִיתוֹ חַי, לֵאמֹר: אֵיךְ אַתֶּם נוֹעְצִים לְהַשִּׁיב אֶת הָעַם הַזֶּה דְּבָרוּ... וַיַּעֲזֹב אֶת עֲצַת הַזְּקֵנִים, אֲשֶׁר יַעֲצָהוּ; וַיִּנְעֹץ אֶת הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ, אֲשֶׁר הָעֹמְדִים לְפָנָיו וְכוּ' "	רחבעם העדיף את עצת הילדים על פני עצת הזקנים, אף שאביו שלמה נועץ היה בזקנים. בכך עבר גם על "שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך"
"עצת ה' היא תקום" (תהלים, יט:כא) (רחבעם מקבל את עצת הילדים ודוחה עצת הזקנים)	יב: יג-טו "וַיִּנְעַן הַמֶּלֶךְ אֶת הָעַם, קֹשָׁה; וַיַּעֲזֹב אֶת עֲצַת הַזְּקֵנִים, אֲשֶׁר יַעֲצָהוּ. וַיִּדְבֵר אֲלֵיהֶם, פַּעֲצַת הַיְלָדִים לֵאמֹר, אָבִי הַכְּבִיד אֶת עַלְכֶם, וְאָנִי אֲסִיף עַל עַלְכֶם; אָבִי יִסֶּר אֶתְכֶם בְּשׂוֹטִים, וְאָנִי, אֲיַסֵּר אֶתְכֶם בְּעַקְרָבִים. וְלֹא שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶל הָעַם: כִּי הִיָּתָה סִבָּה, מֵעַם הַי, לְמַעַן הָקִים אֶת דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דָּבַר ה' בְּיַד אַחֲזָיָה הַשִּׁילֹנִי, אֶל יִרְבֵּעַם בֶּן נֶבֶט"	הקב"ה מסבב הסיבות ומאחר והחליט להעניש את בן שלמה, סבב את הדברים כך שיקבל רחבעם את עצת הילדים וידחה את עצת הזקנים ובכך עורר את כעס העם עד למרידה בו
הבחירה ביד האדם באיזו דרך ילך גם אם הוא צדיק בן רשע – (אסא, נכד מעכה)	טו: יא, יג "וְאַרְבָּעִים וָאֶחָת שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם; וְשֵׁם אָמוֹ, מַעֲכָה בַת-אֲבִישָׁלוֹם. וַיַּעַשׂ אֲסָא הַיִּשָּׂר בְּעֵינָיו ה', כְּדָוֵד אָבִיו... וְגַם אֶת מַעֲכָה אָמוֹ, וַיִּסְרָהּ מִגְּבִירָה, אֲשֶׁר עָשְׂתָה מִפְּלָצַת לְאַשְׁרָה; וַיִּכְרֹת אֲסָא אֶת מִפְּלָצָתָהּ, וַיִּשְׂרֹף בְּנַחַל קְדְרוֹן"	הזכיר הכתוב את שם אמו (סבתו) של אסא ללמדנו שאף שעבדה עבודה זרה לא למד ממעשיה, ואף ביער את העבודה זרה שעשתה וסילק אותה מהשפעה על העם (עפ"י רלב"ג)

המידה/הערך	המקור	הרחבה/הערות
------------	-------	-------------

	פרק ופסוק		
<p>אסא אמנם "עשה הישר בעיני ה' ", אך בפנותו למלך ארם לבקשת עזרה ולא בטח בה', חטא וכך אמנם מוכיחו הנביא חנני (דה"ב, טז:ז-י) : "ויאמר אליו, בהשענך על-מלך ארם ולא נשענת על ה' אלהיך, על-כן נמלט חיל מלך-ארם, מיידך." זהו עונש נוסף לחולי ברגליו (עפ"י רלב"ג)</p>	<p>"ויקח אסא את-כל-הכסף והזהב הנותרים באוצרות בית ה', ואת-אוצרות בית מלך (המלך), ויתנם ביד-עבדיו; וישלחם המלך אסא אל-בן-הדד בן-טברמן בן-חזיון מלך ארם, הישב בدمשק, לאמר. ברית ביני ובינך, בין אבי ובין אביך; הנה שלחתי לך שחד, כסף וזהב, לך הפרה את בריתך את בעשא מלך ישראל, ויעלה מעלי... רק לעת זקנתו, חלה את רגליו"</p>	<p>טו: יח-יט כג</p>	<p>עונש על בטחון בגויים-אסא חלה ברגליו על פנייתו למלך ארם</p>
<p>בעשא היכה את בית ירבעם לא על פי מצוות ה' ולא מדרכי המלכים, לכן נענש שזמרי הכה אותו ואת ביתו מכה קשה, דוגמת המכה שהכה הוא את בית ירבעם (עפ"י רלב"ג)</p>	<p>"ויחי במלכו כשבתו על-כסאו, הכה את-כל-בית בעשא לא השאיר לו משתין בקיר; וגאליו ורעהו. וישמד זמרי את כל בית בעשא, כדבר ה' אשר דבר אל-בעשא, ביד יהוא הנביא."</p>	<p>טז: יא-יב</p>	<p>מידה כנגד מידה</p>
<p>הדגשת אליהו לאלמנה הצרפתית להגיש לו תחילה דבר מאפה, באה כדי שהברכה תחול בנותר, אחר טעימתו (עפ"י רלב"ג)</p>	<p>"ויאמר אליה אליהו אל תיראי, באי עשי כדברך; אך עשי לי משם עגה קטנה בראשנה, והוצאת לי, ולך ולבנך תעשי באחרנה. כי כה אמר ה' אליהי ישראל, כד הקמח לא תכלה, וצפחת השמן לא תחסר: עד יום תתן (תת-) ה' גשם על-פני האדמה"</p>	<p>יז: יג-יד</p>	<p>נתינה של האדם מזכה בברכת ה' שתחול עליו</p>

הרחבה/הערות	המקור פרק ופסוק	המידה/הערך
<p>כל עוד לא הגיע אליהו הנביא לבית האלמנה, לא התייסרה, כי נחשבה לצדיקה ביחס לאנשי מקומה, אך בהגיעו לביתה ירדה מעלתה בפני הקב"ה ודקדק ה' עמה בהענישו אותה (עפ"י "מצודת דוד")</p>	<p>"וַתֹּאמֶר, אֵל-אֱלֹהֵי, מִה-לִּי וְלָךְ, אִישׁ הָאֱלֹהִים: בָּאתָ אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת-עֹנִי, וְלְהַמִּית אֶת-בְּנִי"</p>	<p>יז:יח על הצדיקים לדקדק במעשיהם (- האלמנה מתלוננת בפני אליהו על הקפדת ה' עליה לאחרונה)</p>
<p>בנס כד הקמח וצפיחית השמן חשבה אולי שאליהו הנביא "העתיק" מופת זה מנביא אחר, אך עתה, לאחר שהחיה את בנה, התאמתה בעיניה אישיותו כנביא אמת (עפ"י רלב"ג)</p>	<p>"וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה, אֵל-אֱלֹהֵי, עֲתָה זֶה יָדַעְתִּי, כִּי אִישׁ אֱלֹהִים אַתָּה; וַדַּבֵּר-ה' בְּפִיךָ, אֲמַת"</p>	<p>יז:כד התחזקות באמונה באיש כנביא ה'</p>
<p>חשיבות גדולה יש לתפלה רצופה ללא כל הפסקה. לכן שלח אליהו את נערו לראות מדי פעם אם עלה ענן, אך הוא עצמו המשיך להתפלל ללא הפסקה (עפ"י רלב"ג)</p>	<p>"וַיַּעַל אַחָב, לֶאֱכֹל וּלְשִׁתּוֹת; וְאֱלֹהֵי עֵלָה אֵל-רֹאשׁ הַכַּרְמֶל, וַיִּגְהַר אַרְצָה, וַיֵּשֶׁם פָּנָיו, בֵּין בָּרְכוּ. וַיֹּאמֶר אֵל-נַעֲרוֹ, עֲלֵה-נָא הַבֵּט דָּרָךְ-יָם, וַיַּעַל וַיִּבֶט, וַיֹּאמֶר אֵין מְאוּמָה; וַיֹּאמֶר, שֵׁב שִׁבַּע פְּעָמִים. וַיְהִי בְשִׁבְעִית, וַיֹּאמֶר הִנֵּה עָב קָטָנָה כְּכַף אִישׁ, עֲלֵה מִיָּם; וַיֹּאמֶר, עֲלֵה אָמַר אֵל אַחָב אֶסֶר וְרַד, וְלֹא יַעֲצֹרְכָה הַגֶּשֶׁם."</p>	<p>יח:מב התפלה צריכה להיות רצופה</p>
<p>כאשר שלחה איזבל לאליהו את אזהרתה שתפגע בו, ברח מיד לבאר שבע ונמלט, ולא סמך על נס שה' יציל אותו באיזושהי דרך (עפ"י רלב"ג)</p>	<p>"וַתִּשְׁלַח אִיזָבֵל מְלָאָךְ, אֵל אֱלֹהֵי יֵאוֹמֵר: כֹּה יַעֲשׂוּן אֱלֹהִים, וְכֹה יוֹסִפוּן, כִּי כַעַת מִחַר אָשִׁים אֶת נַפְשְׁךָ, כְּנֹפֶשׁ אֶחָד מֵהֶם. וַיֵּרָא, וַיִּקֶם וַיֵּלֶךְ אֵל-נַפְשׁוֹ, וַיָּבֵא, בָּאָר שִׁבַּע אֲשֶׁר לַיהוּדָה; וַיִּנַּח אֶת-נַעֲרוֹ שָׁם"</p>	<p>יט:ב-ג "אין סומכים על הנס" (ירושלמי, שקלים, ו:ג)</p>

הרחבה/הערות	המקור פרק ופסוק		המידה/הערך
<p>אלישע הזרז ומיד כשהבין את הרמז בהשלכת האדרת על ידי אליהו, רץ לשרתו, שהרי "גדול שמושה יותר מלימודה", "כי המשרת הוא תמיד עם הרב ורואה מנהגו ושומע דבריו תמיד, וילמד יותר ממה שילמד התלמיד שאינו משרת" (עפ"י רלב"ג)</p>	<p>"וַיָּשֶׁב מֵאַחֲרָיו וַיִּסַּח אֶת צֶמֶד הַבָּקָר וַיִּזְבַּחְהוּ, וַיִּכְלִי הַבָּקָר בְּשֵׁלֶם הַבָּשָׂר, וַיִּתֵּן לָעַם, וַיֹּאכְלוּ; וַיִּקֶּם, וַיִּלְךְ אַחֲרָי אֵלֵיהוּ וַיִּשְׁרָתְהוּ."</p>		<p>יט: כא</p> <p>"גדול שימושה יותר מלימודה" (ברכת, ז:ב)</p>
<p>תגובת אחאב לאיום של מלך ארם המתרברב – התהילה היא למי שכבר פותח את חגורת חלציו בעקבות הנצחון במלחמה, ולא למי שרק עתה חוגר אותה ומתארגן לקרב</p>	<p>"וַיַּעַן מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר דְּבָרוּ, אֵל-יְתֹהֵלֵל חֲגֹר כְּמִפְתָּח"</p>		<p>כ:יא</p> <p>"אל יתהלל חוגר כמפתח"</p>
<p>האמונה האלילית מיחסת כוחות לאלים שונים. יש אל הרים ויש אל המישור או העמקים. הנביא מכריז שה' יוכיח לכל כי הוא השליט היחיד גם בהרים וגם בעמקים</p>	<p>וְעַבְדֵי מֶלֶךְ אָרֶם אָמְרוּ אֵלָיו, אֱלֹהֵי הָרִים אֱלֹהֵיהֶם, עַל-כֵּן, חֲזָקוּ מִמֶּנּוּ; וְאוּלָּם, נִלְחַם אַתֶּם בְּמִישׁוֹר אִם לֹא נַחֲזֵק מֵהֶם... וַיִּגַּשׁ אִישׁ הָאֱלֹהִים, וַיֹּאמֶר אֶל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר ה' יַעַן אֲשֶׁר אָמְרוּ אָרֶם אֱלֹהֵי הָרִים ה', וְלֹא אֱלֹהֵי עֲמָקִים הוּא וְנִתַּתִּי אֶת-כָּל-הַהֲמוֹן הַגָּדוֹל הַזֶּה בְּיָדְךָ, וַיִּדְעֶתֶם כִּי-אֲנִי ה'."</p>		<p>כ: כג,כח</p> <p>שיעור באמונה - ה' הוא א'להי השמים והארץ</p>
<p>מאז ומתמיד ידעו הגויים שישראל רחמנים הם. הם גם ניצלו את רחמנותם והביאו צרות רבות עקב כך. כעת גם בני ארם מנצלים זאת ומבקשים את מלך ישראל לרחם עליהם</p>	<p>וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו עַבְדָּיו, הֲנֵה-נָא שְׂמַעְנוּ, כִּי מַלְכֵי בַיִת יִשְׂרָאֵל כִּי-מַלְכֵי חֶסֶד הֵם; נְשִׂימָה נָא שָׂקִים בְּמַתְנֵינוּ וְחַבְלִים בְּרַאשֵׁנוּ, וְנִצָּא אֶל-מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, אוּלַי יַחֲיֶה אֶת-נַפְשֵׁךָ. וַיַּחְגְּרוּ שָׂקִים בְּמַתְנֵיהֶם וְחַבְלִים בְּרַאשֵׁיהֶם, וַיָּבֹאוּ אֶל-מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, וַיֹּאמְרוּ, עַבְדְּךָ בֶן-הַדָּד אָמַר תַּחֲי-נָא נַפְשִׁי"</p>		<p>כ: לא-לב</p> <p>ניצול אכזרי של רחמנות ישראל</p>

הרחבה/הערות	המקור פרק ופסוק	המידה/הערך
<p>למרבה הצער, לא למד אחאב לא מפרשת הגבעונים עם יהושע ולא מפרשת שאול עם אגג... על כך אמר רבי אלעזר: "כל שנעשה רחמן על האכזרי, לסוף נעשה אכזר על הרחמנים" (מדרש תנחומא, מצורע, סימן א)</p>	<p>"וַיֹּאמֶר הַעֹדְנֹו חִי, אַחִי הוּא"</p>	<p>כ:לב כשלון מלך ישראל- מרחם על אכזרים</p>
<p>אחאב המלך לא הסתפק ב"היכל אחאב", אלא נתן עינו בכרם נבות שכנו, ולא נחה דעתו עד שבאה איזבל אשתו בעצתה הארורה להעביר את הכרם לבעלותו של אחאב על ידי ביום משפט קשע. וכך בשיתוף פעולה זדוני של שניהם הביאו לרצח נבות וגזלו את כרמו.</p>	<p>וַיְהִי, אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, כָּרֶם הָיָה לְנִבּוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי, אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֵאל אֶצֶל הַיֵּכֶל אַחְאָב, מֶלֶךְ שְׁמֶרוֹן. וַיִּדְבֹּר אַחְאָב אֶל-נְבוֹת לֵאמֹר תִּנְהַלְי אֶת-כְּרָמְךָ וַיְהִי-לִי לְגֹן-יָרֵק, כִּי הוּא קְרוֹב אֶצֶל בֵּיתִי, וְאֶתְנָה לְךָ תַּחְתָּיו, כָּרֶם טוֹב מִמֶּנּוּ; אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ, אֶתְנָה-לְךָ כֶּסֶף מִחִיר זֶה ... וַיִּשְׁלַחוּ, אֶל-אִיזָבֵל לֵאמֹר: סִקֵּל נְבוֹת, וַיָּמֹת. וַיְהִי כִשְׁמַעַ אִיזָבֵל, כִּי-סִקֵּל נְבוֹת וַיָּמֹת; וַתֹּאמֶר אִיזָבֵל אֶל אַחְאָב, קוּם רֵשׁ אֶת כָּרֶם נְבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי אֲשֶׁר מֵאֵן לָתֵת לְךָ בְּכֶסֶף כִּי אֵין נְבוֹת חִי, כִּי-מֹת. וַיְהִי כִשְׁמַעַ אַחְאָב, כִּי מֹת נְבוֹת; וַיִּקֶם אַחְאָב, לָרֶדֶת אֶל-כָּרֶם נְבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי לְרִשְׁתּוֹ"</p>	<p>כא: א-טז "הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם" (אבות, ד:כא)</p>
<p>סופו של אחאב וביתו ואשתו היה מר ונבזה, כראוי לרשעים כאלה: על אחאב ואיזבל נגזר למות בבזיון כעונש על המתת נבות בבזיון</p>	<p>וַדְּבַרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר, כֹּה אָמַר ה', הֲרַצְחָתָ, וְגַם-יִרְשָׁתָ; וַדְּבַרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר, כֹּה אָמַר ה', בְּמָקוֹם אֲשֶׁר לָקְקוּ הַכְּלָבִים אֶת-דָּם נְבוֹת, יִלְקֹוּ הַכְּלָבִים אֶת-דָּמְךָ גַם-אֶתָּה .</p>	<p>כא: יט, כב: לח, מל"ב ט: לו-לז מדה כנגד מדה</p>

הרחבה/הערות	המקור פרק ופסוק		המידה/הערך
<p>כששמע אחאב את הגזרה הקשה עליו ועל ביתו התחרט והדבר התקבל אצל ה' להקל מעונשו, ללמדנו שדלתי תשובה לא נעולים גם בפני רשעים</p>	<p>וַיְהִי כְשִׁמְעַ אַחָאָב אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וַיִּקְרַע בְּגָדָיו, וַיֵּשֶׁם שֵׁק עַל בְּשָׂרוֹ, וַיִּצְוֶם; וַיִּשְׁכַּב בַּשָּׁק, וַיַּהֲלֵךְ אֵט. וַיְהִי דְבַר-ה' אֶל-אֱלֹהָיו הַתְּשֻׁבִי, לֵאמֹר. הֲרֵאִיתִי, כִּי נִכְנַע אַחָאָב מִלְּפָנַי; יַעַן כִּי נִכְנַע מִפְּנֵי, לֹא אָבִי הֲרַעָה בְּיָמָיו, בְּיָמַי בְּנוֹ, אָבִיא הֲרַעָה עַל בֵּיתוֹ"</p>		<p>ערכה של חרטה</p> <p>כא: כז-כט</p>
<p>מיכיהו סרב לומר "נבואה" בשם ה' כדברי נביאי השקר, אלא הצהיר שיאמר רק מה שיורשה לומר על ידי ה'. בתחילה אמר בהיתול דברים דומים לדברי נביאי השקר, אך אחר תביעת המלך יהושפט, גילה שנבואת האמת היא הפוכה מדברי נביאי השקר. הוא אף עמד על דבריו מול צדקיה נביא השקר ומול דברי מלך ישראל, ללא פחד מעונש</p>	<p>וְהַמְלֵאךְ אֲשֶׁר הָלַךְ לִקְרֹא מִיכְיָהוּ, דָּבַר אֱלֹהֵי לְאֹמֶר, הִנֵּה נָא דְבַרֵי הַנְּבִיאִים פֶּה אֶחָד טוֹב אֶל-הַמֶּלֶךְ; יְהִי נָא דְבַרְיָךְ (דְּבַרְיָךְ), כְּדְבַר אֶחָד מֵהֶם וְדַבַּרְתָּ טוֹב. וַיֹּאמֶר מִיכְיָהוּ: חִי-ה' כִּי אֶת-אֲשֶׁר יֹאמַר ה' אֱלֹהֵי, אֲתוֹ אֲדַבֵּר... וַעֲתָה, הִנֵּה נִתְּן ה' רוּחַ שִׁקֵּר בְּפִי, כָּל נְבִיאֶיךָ אֵלֶּה; וְהִי דְבַר עֲלֶיךָ רָעָה וְכוּ' "</p>		<p>קידוש ה' ברבים (נאמנות מיכיהו לתפקידו)</p> <p>כב: יג-כז</p>